

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 16.7.2008
SEC(2008) 2111

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

придружаващ

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**относно план за действие
за устойчиво потребление и производство и за устойчива промишлена политика**

РЕЗЮМЕ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

{COM(2008) 397 окончателен}
{SEC(2008) 2110}

РЕЗЮМЕ

Настоящият доклад за оценка на въздействието придружава предложението за Съобщение относно план за действие за устойчиво потребление и производство и устойчива индустриална политика. Планът за действие се явява обединяващият елемент в пакет от мерки, в който ще се включат и конкретни законодателни предложения. Настоящата оценка на въздействието се съсредоточава върху предложението за разширен интегриран пакет, който да подобри екологичните характеристики на Европейския съюз чрез утвърждаването на производството и потреблението на продукти с по-добри екологични характеристики.

В оценката на въздействието са посочени няколко недостатъка на пазара, по които се работи понастоящем чрез политиките на ЕС или по отношение на които евентуално е необходимо да се предприеме някаква форма на публична интервенция:

- последствия за околната среда, причинени от факта, че цените не отразяват отрицателното въздействие върху околната среда, с което е свързано производството или потреблението на продуктите,
- информационна асиметрия поради високата цена, с която е свързано за потребителите получаването на адекватна информация за характеристиките на продуктите, влияещи върху тяхното екологично представяне,
- ограничена рационалност — т. е. дори добре информираните потребители не винаги действат рационално, в смисъл да възприемат дългосрочна перспектива при решение за покупка,
- проблеми на взаимоотношението „собственик—агент“, възникващи в резултат на разнوبоя между стимулите за действащите лица в икономиката,
- отрицателни ефекти от тези пазарни недостатъци върху иновациите.

Освен това съществуват и недостатъци, които могат да бъдат описани като регулаторни, например действията на някои държави-членки в сферата на обществените поръчки или предлаганите стимули могат да фрагментират вътрешния пазар на стоки.

Въпреки че вече са прокарани политики относно емисиите от парникови газове, качеството на въздуха и водата, отпадъците, продуктите, енергийната ефективност и т. н., с които се работи по тези пазарни недостатъци, част от проблемите остават актуални. Анализите сочат, че част от последствията за околната среда могат да бъдат избегнати, без да се правят допълнителни разходи. По-важното обаче са доказателствата, че съществуващите инструменти не успяват да преодолеят в достатъчна степен информационната асиметрия, а когато го правят, са налице данни, че без постоянна актуализация информацията от етикетите (напр. тези за енергийна ефективност) губи в течение на времето своята информационна стойност, а оттам и своята полезност. Освен това налице са доказателства, които сочат, че дори когато разполагат с цялата необходима информация, за да вземат решение за покупка въз основа на онова, което в най-голяма степен е в техен личен и социален интерес, потребителите не го правят поради недалновидното си поведение. Проблемите на взаимоотношението „собственик—агент“ присъстват трайно в сферата на жилищата и съществуващите политики във връзка с енергийните характеристики на сградите не могат да ги намалят значително в близко бъдеще. Поради запазването на пазарните недостатъци, стимулите за разработване на иновации не са социално оптимални.

Допълнително при правилата и стимулите за екологосъобразните обществени поръчки съществуват твърде различни национални критерии. Това води до раздробяване на вътрешния пазар, което следва да се избягва. На последно място разработените политики не са достатъчно синхронизирани и взаимосвързани, за да се получат синергии, а вместо това изпращат противоречиви сигнали и съдържат пропуски, заради които регулаторната рамка, вместо да бъде последователна, е фрагментирана.

Общата цел на плана за действие е политиката на ЕС по отношение на продуктите да стане по-ефективна и така да допринесе за целите на Лисабонската стратегия и целите на Преработената стратегия за устойчиво развитие.

По-специално целите са: динамично увеличение на пазарния дял на продуктите с добри екологични характеристики; предоставяне на потребителите на съответната информация относно характеристиките на продуктите; помощ за преодоляването на проблемите, причинени от разнобоя между стимулите, без да се засягат правилата на Договора, по-специално тези за държавните помощи, и снижаване на потенциала за неоптимални резултати вследствие на недалновидно поведение на потребителите; недопускане на фрагментация на насърчителните мерки и стимулите; премахване на пречките пред търговията с цел да се гарантира, че европейските екологични отрасли могат да се възползват от предимствата на вътрешния пазар; максимизиране на международно ниво на екологичния принос на стандартите на ЕС, като същевременно се гарантира предприемането на действия, когато е необходимо, в случай на краткосрочно отражение върху конкурентната позиция на промишлеността на ЕС.

Като пътища към постигането на тези цели бяха разгледани три варианта: без предприемане на действия, което е базовият сценарий (без промяна в съществуващите политики), и два алтернативни пакета от мерки.

Вариантът, при който не се предприемат действия, предполага, че по установените пазарни и регулаторни недостатъци няма да се работи.

Първият алтернативен пакет е насочен най-вече към засилване на ролята на доброволната система за екомаркировка и свързването ѝ с други политики. При този вариант ще бъде утвърдено съчетание от инструменти, които да засилят доброволните действия (екомаркировка, отворен метод на координация за прилагането на насърчителни мерки, без да се засягат правилата на Договора, по-специално тези относно държавните помощи), да утвърдят Схемата на Общността по управление на околната среда и одитиране, екологосъобразните обществени поръчки и да идентифицират определят препятствията на вътрешния пазар, с които се сблъскват екоиндустриите (скрининг на конкурентоспособността). По отделните пазарни и регулаторни недостатъци ще се работи основно чрез предоставянето на информация и разработването на доброволни инициативи. Координацията на съществуващите политики ще бъде провеждана в сега използваната рамка.

Вторият алтернативен пакет се състои от комплекс от мерки, в центъра на който стои разширен интегриран пакет. При този вариант се интегрират няколко инструмента с цел да бъде разширен периметърът на задължителните действия (директивата за екодизайн на енергоемките продукти, директивата за етикетиране за енергийната ефективност, включително при обществените поръчки задължителни нива на характеристиките на продуктите) и се изгражда връзка между тях и доброволните действия (екомаркировка, екологосъобразни обществени поръчки, схема на Общността по управление на околната среда и одитиране). Прилагането на стимули от страна на държавите-членки ще бъде допълнително хармонизирано, без да се засягат правилата на Договора, по-специално тези относно държавните помощи, и ще бъдат определени

препятствията на вътрешния пазар, с които се сблъскват екоиндустриите (скрининг на конкурентоспособността). Разликата между този вариант и вариант 2 е в това, че настоящият акцентира по-силно върху задължителните изисквания.

Анализът на въздействието от всеки вариант представлява качествена оценка на положителните и отрицателните въздействия. Той дава представа за степента, в която всеки един от вариантите може да отстрани оставащите пазарни и регулаторни недостатъци, посочени при определянето на проблема, както и за евентуални недостатъци на варианта и свързани с него разходи. Количествена оценка на ефекта върху цените на продуктите, потреблението на ресурси, разходи по време на жизнения цикъл, и емисиите на CO₂ е направена за няколко продукта, за които има налични данни. Анализът е само ориентиран, тъй като една комплексна количествена оценка изисква значителни обеми подробни данни, които понастоящем не са на разположение, както и сложно моделиране, което би било непропорционално на настоящата оценка на въздействието.

При положение, че планът за действие не представлява конкретно законодателно предложение и подробното въздействие от евентуално предприети в последствие мерки ще бъде анализирано в отделни оценки на въздействието, нивото на анализ се определя като пропорционално. За всяка от предвидените мерки ще бъдат направени отделни оценки на въздействието, за които ще бъдат осигурени по-подробни анализи.

Заклучението от настоящия анализ на въздействието е, че за предпочитане е вторият пакет от мерки, който почива на разширен интегриран пакет на базата на директивата за екодизайна и на по-хармонизирано прилагане на критериите за обществените поръчки и на стимулите в Европейския съюз. Този вариант ще направи възможно постигането на значително подобрене в ефективността на ресурсите и ще снижи отрицателното въздействие върху околната среда.

Планът за действие ще преминава редовен мониторинг с оглед икономично адаптиране на действията и оптимизиране на въздействията.